

OSMANLI'DA 'YILDIZ SAVAŞLARI' NASIL OLURDU?

SON PADİŞAH DARTH VADER

Cizer Murat Palta, kardeşiyle 'Star Wars' serisini izlerken "Ya bu film Osmanlı'da geçseydi" demiş. Palta, şimdi bu muhabbetten ilhamla minyatür hale getirdiği sinema klasiklerinin afişlerini Galeri X-ist'te sergiliyor

Nişantaşı'nda bulunan Galeri X-ist'in bugün açılacak yeni sergisi 'Tasvir-i Beyaz Perde'ye girdiğinizde önce bir minyatür sergisine girdiğinizi sanıyorsunuz. Ancak duvardaki eserlere biraz yaklaştığınızda bir de bakıyorsunuz ki bunlar bildiğiniz minyatürlerden değil, 'Otomatik Portakal'dan 'Star Wars'a, Metin Erksan'ın 'Sevmek Zamanı' filminden, 'Eşkiya'ya Türkiye'den ve dünyadan birçok klasik film minyatür olarak karşınızda. Cizer Murat Palta'nın afiş serisinin Türkiye'deki ilk sergisi 'Tasvir-i Beyaz Perde'deki eserler, minyatürü modern ve herkeşeye bilinen hikayelerle sinema yoluna birleştiren. Cizeri Murat Palta, minyatürün yaşaması için kalıpları terk etme gerektiğini söylüyor.



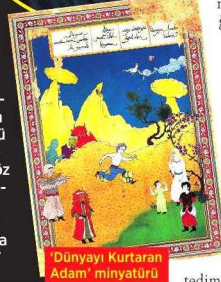
Fisun Yalçinkaya

■ Nereden çıktı bu proje, başlangıç sürecini anlatır mısınız?

Dümlupınar'da grafik tasarımı okuyordum. İlgim de grafik üzeriydi. Sonra bir gün kardeşimle 'Star Wars'ı izlerken dedik ki "Bu Osmanlı'da geçse nasıl olur?". Sonra bunun çok güzel resmedilebileceğini düşündüm. En güzel olabilecek şekli de minyatürdü. Bu sırada minyatür alanında bunun eksikliklerini keşfettim.



Osman Palta



'Dünyayı Kurtaran Adam' minyatürü

'Minyatür'e dikkat çektim

■ Nasıl bir eksiklikti?

Minyatür sanattan çok zanaat olarak görülüyor, zanaat olarak üretiliyor, tüketildiği alan da burası. Oysa ben bu kabuğu kırmak istiyordum. Tezimi hazırlıyorum o sırada. Tezde de bir eksikliğe dikkat çekmek gerekiyordu. Benim isteğim Doğu Batı ve geçmişle gelecek arasında bir bağ kurmaktı. Böyle oldu. Minyatürü genele yaymak istedim başarılı olduğuma da inanıyorum, çünkü çevremde hiç bu sanata ilgi duymayanlardan bile çok olumlu tepkiler aldım. Bizde potansiyel var ama aktarım yok. Buna dikkat çekmek istedim biraz da.

■ Bu filmleri neye göre seçtiniz? Ortak noktaları nelerdir size göre?

Bu sergi minyatür sergisi havası altında dikkat çekiyor ama bu filmler Batı kültürünü içeriyor. Bunların Doğu kültüründe karşılığını bulmaya çalışıyorum. Mesela 'Terminatör' filmi üzerine çalışmamda motor yerine at kullandım. Seçtiğim filmler, bildik filmler olmalıydı ki, gören hemen anlasın istedim. O yüzden klasik filmleri seçtim ilk başta. Sonra da Bant Mag'ın düzenlediği Türk Sineması'nın 100. yılı sergisi için Türk filmlerinden 'Sevmek Zamanı' ve 'Eşkiya'yı da uyarladım.

■ Minyatürü nasıl görüyorsunuz?

Minyatür illüstrasyonun atasıdır bana göre. Çünkü minyatür de illüstrasyon da aslında kitapları resmetmektir.

■ Minyatür araştırması nasıl oldu?

Teorik bilgilerim Türk sanat tarihinden vardı. Bir de okul kütüphanesinden yararlandım. Kütahya'da Dümlupınar Üniversitesinde olduğum için arşiv bakımından çok zengin bir kütüphane çalışma imkanını oldu.

■ Yeni projeleriniz neler?

Bundan sonra yine geleneksel ama modern olabilecek işler var. Ama illa ki minyatür ve sinema değil, farklı geleneksel sanatlar farklı şekillerde işlenebilir.

ÖLÜMÜM

O sabah alımda iki ter damlası konuşacak
Yorgun olarak ölüme dair
Benim Yeni Sabahı' bir başkasına
verecek gazeteci Yusuf
İskele kahvesinde çayım soğuyacak
İlk vapur yolcuları arasında
olmadığımı farkında salâ verecek
Lâz müezzin hakkımda salâ verecek
İmam bildiğini okuyacak
Bozuk düzen makamından
Hic Camilca kuşbaşı kar yağarken
ölünür mü diyen
Yardan fazlası abdestsiz cemaatin
olacak
Ve hepsi de
İyi biliriz diye yalan söyleyecekler
Ertesi sabah Cumhuriyet'te süslüm
sayılacak
Müessif bir irtihal denmeyecek
Ve nihayet
Başı boş hayatım gibi
Başı boş mezarım da taşsız kalacak.

Varlık Dergisi'nden Orhan Veli sürprizi



Aylık edebiyat dergisi 'Varlık'ın ocak sayısında yazar Efdal Sevinçli, dergideki "Edebiyatımızda saklanan belgeler, bilgiler" köşesinde Orhan Veli Kanık'ın hiçbir kitabında yer verilmeyen "Ölümüm" adlı şiirini paylaştı. Şiir Orhan Veli'nin ölümünden 8 yıl sonra, sanat gazetesi Köprü'de yayımlandı. Şiir, Köprü'nün 1 Aralık 1958 tarihli beşinci sayısının ikinci sayfasında, Tarık Erman'ın, "Ölenler - Kalanlar" başlıklı yazısının çerçevesi içinde, "Orhan Veli'nin ölüm yıldönümü dolayısıyla şimdiye kadar hiçbir yerde yayımlanmamış bir şiirini sunuyoruz" başlığıyla çıkmış. Söz konusu şiir, Orhan Veli'nin Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan "Bütün Şiirleri"nin (Ocak, 2014, 35. Basım) yayına hazırlanmış düzeni içinde, "Kitaplarına Girmeyen Son Şiirleri" başlığı altında toplanan şiirleri içinde de yok. ■ KÜLTÜR SANAT



Trafo sanatı

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı pilot çalışma ile Bey Parkı, Kıbrıs Şehitleri Parkı ve Balçova İktisatçılar Parkı karşısındaki trafolar üzerine sokak sanatçıları grafiti yapmaya başladı. İzmirlilerden olumlu geri dönüş alan Büyükşehir yetkilileri de benzer grafiti çalışmalarını diğer trafolarla viyadük altlarındaki kolonlar ve istinad duvarları üzerinde yaygınlaştırmak üzere harekete geçti. Gönüllülerden Güven Karahan, bir güvenlik firmasının personeli olarak Büyükşehir Belediyesi'nde görev yapıyor. Karahan grafitinin kendisini ifade etme biçimi olduğunu söyleyerek "İçimdekileri, işimden arta kalan zamanlarda, bu resimlerle yansıtıyorum" dedi. 2'nci gönlü de 18 yaşındaki Güzel Sanatlar Lisesi'nden mezun Onur Kop, diğer genç izmirli de davet etti. ■ DHA



Güven Karahan

Onur Kop